

SALMAN RUSHDIE

LUKA
și Focul Vieții

Traducere din limba engleză
de Dana Crăciun

POLIROM
2019

Cuprins

1. <i>Groznicul Lucru care S-a Întimplat în Frumoasa Noapte Înstelată</i>	7
2. <i>Tatanonimul</i>	33
3. <i>Pe Malul Stîng al Rîului Timpului</i>	55
4. <i>Insultana de Zel</i>	83
5. <i>Drumul către cele Trei Gogoși Aprinse</i>	111
6. <i>În Inima Magiei</i>	141
7. <i>Focul Vieții</i>	173
8. <i>Cursa contra cronometru</i>	219

Luka s-a dovedit a fi stîngaci și de multe ori i se părea că restul lumii funcționa pe dos, nu el. Mine-rele ușilor se învîrteau în direcția greșită, șuruburile insistau să fie înșurubate în sensul acelor de ceasornic, coardele erau fixate cu susul în jos pe chitare și majoritatea limbilor erau scrise neîndemînatic, de la stînga la dreapta, cu excepția uneia, pe care, în mod ciudat, nu reușea să o stăpînească. Roțile olarilor se învîrteau îndărătnic, dervișii s-ar fi rotit mai bine dacă s-ar fi rotit în direcția opusă și cît de frumoasă și practică ar fi lumea, se gîndea Luka, dacă soarele ar răsări la vest și ar apune la est! Cînd își imagina viața în acea Dimensiune De-a-ndoaselea, pe alternativa și stîngacea Planetă Sens-Invers, unde el ar fi cel normal și nu cel neobișnuit, Luka se simțea uneori trist. Fratele său, Harun, era dreptaci, la fel ca toată lumea, și, ca urmare, totul părea să-i fie mai ușor, ceea ce nu era corect. Soraya îi spuse lui Luka să nu fie abătut.

— Ești un copil foarte înzestrat, îi zise ea, și poate că ai dreptate să crezi că spre stînga e calea cea dreaptă și că noi, restul, stînd drept, judecăm strîmb. Lasă-ți mîinile să te poarte unde vor ele. Dă-le numai de lucru, atîta tot. Ține stînga, dacă vrei, nici o problemă, dar nu lenevi; nu rămîne stîngaci în urmă.

După ce blestemul lui Luka asupra cercului Marilor Cercuri de Foc avu asemenea efecte spectaculoase, Harun începu să-l prevină adesea, cu o voce înfricoșătoare, că faptul că era stîngaci ar putea fi

un semn al puterilor întunecate care clocoteau înăuntrul său.

— Ai grijă numai, îi spuse Harun, să nu o apuci pe Calea Mîinii Stîngi.

Calea Mîinii Stîngi era, din cîte se pare, drumul care ducea spre Magia Neagră, dar din moment ce habar n-avea cum s-o apuce pe Calea cu pricina chiar dacă ar fi vrut s-o facă, Luka ignoră avertismentul fratelui său, luîndu-l drept genul de lucru pe care Harun i-l spunea uneori ca să-l necăjească, fără să înțeleagă că lui Luka nu-i plăcea să fie necăjit.

Poate din cauză că visa să emigreze într-o Dimensiune Stîngace, poate din cauză că tatăl său era povestitor de profesie, poate din cauza mării aventuri a fratelui său Harun sau, poate, doar din cauză că așa era el, Luka a crescut cu o puternică pasiune și o aplecare pentru alte tipuri de realități. La școală deveni un actor atît de convingător, încît atunci cînd juca rolul unui cocoșat, al unui împărat, al unei femei sau al unui zeu, toți cei care-i urmăreau reprezentația plecau convinși că tînrului îi crescuse cumva o cocoașă temporară, că urcase pe tron, își schimbase sexul sau devenise divin. Iar cînd desena și picta, poveștile tatălui său despre, să zicem, Păsările-Memorie cu cap de elefant, care țin minte tot ce s-a întîmplat vreodată, sau despre Peștiibetegi care înoată în Rîul Timpului, despre Țara Copilăriei Pierdute sau Locul În Care Nu Locuiește Nimeni se trezeau la viață — o viață minunată, fabuloasă, plină de culoare. Din păcate, la matematică și la chimie nu era la fel de priceput. Asta o nemulțumea pe mama lui, care,

deși cînta ca un înger, fusese întotdeauna genul rezonabil și practic; dar, în taină, îl încînta pe tatăl său, căci pentru Rașid Khalifa matematica era la fel de misterioasă ca și chineza și de două ori mai neinteresantă. În plus, cînd fusese copil, Rașid dăduse și el chix la testele de la chimie, căci vărsase acid sulfuric concentrat peste lucrarea lui practică și o predase plină de găuri.

Din fericire pentru el, Luka trăia într-o epocă în care un număr aproape infinit de realități paralele începuseră să fie vîndute sub formă de jucării. La fel ca toți prietenii săi, el crescuse distrugînd flotile de rachete spațiale și fusese un mic instalator care, pornind într-o expediție, trebuia să parcurgă multe nivele pline de zguduitori, flăcări, cotituri și clocote pentru a salva o prințesă sclifosită din castelul unui monstru, se transformase într-un arici de mare viteză, într-un luptător de stradă și într-o vedetă rock și se apăruse neînfricat, într-o mantie cu glugă, împotriva unei făpturi demonice, cu coarne scurte și groase și o față roșie cu negru, care țopăia în jurul lui, agitînd o sabie de lumină cu două capete. La fel ca toți prietenii săi, se alăturase unor comunități imaginare din *cyberspace*, unor electro-cluburi în care a adoptat, de exemplu, identitatea unui Pinguin Intergalactic botezat după un membru al trupei Beatles, sau, mai tîrziu, a unei creaturi zburătoare complet inventate, a cărei înălțime, culoare a părului și chiar sex le putea modifica după bunul lui plac. La fel ca toți prietenii săi, Luka era posesorul unei game variate de cutiuțe conținînd realități alternative și în

mare parte din timpul liber pe care-l avea își părăsea propria lume și intra în universurile bogate, colorate, muzicale și provocatoare din interiorul acestor cutiuțe, universuri în care moartea era temporară (pînă ce făceai prea multe greșeli, moment în care devenea permanentă), iar viața era ceva ce putea fi cîștigat, pentru care puteai economisi sau care îți putea fi oferit în chip miraculos pentru că ai dat din întîmplare cu capul de cărămida potrivită, ai mîncat ciuperca potrivită ori ai trecut prin cascada fermecată potrivită – și puteai acumula toate viețile pe care îndemîinarea și norocul ți le aduceau. În camera lui Luka, lîngă un mic televizor, se afla avuția sa cea mai de preț, cutia cea mai fermecată dintre toate, cea care oferea cele mai bogate și mai complexe călătorii în alte spații și timpuri, pe tărîmul vieților multiple și al morților temporare: noul său Muu. Și, la fel cum Luka de pe terenul de joacă de la școală se transformase în viteazul General Luka, învingător al Armatei Înălțimii Sale Imperiale și comandant al temutei Forțe Aeriene Luka sau FAL, formată din avioane de hîrtie purtătoare de bombe cu praf de scărpinat, tot așa, atunci cînd ieșea din lumea matematicii și chimiei și intra în Zona Muu, Luka se simțea acasă – *acasă* într-un fel cu totul diferit de cel în care se simțea *acasă* la el acasă, dar tot *acasă* – și devenea, cel puțin în mintea lui, Super-Luka, Marele Maestru al Jocurilor.

Tot tatăl lui Luka, Rașid Khalifa, a fost cel care l-a încurajat și care a încercat, cu o lipsă de talent comică, să i se alăture în aceste aventuri. Soraya era

trufaș de neimpresionată și, fiind o femeie cu capul pe umeri, care nu avea încredere în tehnologie, își făcea griji că diferitele cutiuțe fermecate emiteau radiații și raze ce aveau să-i distrugă mintea preaiubitului ei fiu. Rașid nu lua aceste griji în serios, ceea ce pe Soraya o îngrijora și mai tare.

— Nici vorbă de radiații! Nici vorbă de raze! strigă Rașid. Observă în schimb ce bine își dezvoltă coordonarea mână-ochi, pe lângă faptul că rezolvă și probleme, dezleagă ghicitori, depășește obstacole și parcurge diferite nivele de dificultate pentru a dobîndi deprinderi extraordinare.

— Sînt deprinderi inutile, răspunse Soraya. În lumea reală nu există nivele, ci doar dificultăți. Dacă, din neatenție, face o greșeală la joc, mai capătă o șansă. Dacă, din neatenție, face o greșeală la chimie, capătă o notă proastă. Viața e mai dură decît jocurile video. Asta trebuie să știe el și, apropo, și tu.

Rașid nu renunță.

— Uită-te cum i se mișcă mîinile pe comenzi, îi spuse el. În lumile acelea faptul că e stîngaci nu e o piedică. În mod uluitor, e aproape ambidextru.

Soraya pufni agasată.

— La scrisul lui te-ai uitat? întrebă ea. Or să-l ajute aricii și instalatorii lui la asta? Or să-l facă *piespi*-urile și *wii*-urile lui să termine școala? Și ce mai nume! Sună ca și cînd te-ai duce la baie, zău așa.

Rașid începu să zîmbească împăciuitor.

— Termenul e *consolă*, dădu el să spună, dar Soraya se întoarse pe călcîie și o luă din loc, fluturîndu-și o mîină deasupra capului.

— Nu-mi vorbi tu mie despre astfel de lucruri, spuse ea peste umăr, pe o voce cît se poate de impunătoare. Sînt in-consola-bilă.

Nu era deloc o surpriză faptul că Raşid Khalifa nu se pricepea la Muu. Toată viaţa fusese faimos pentru vorba sa curgătoare, dar mîinile, ca să fim sinceri, i se dovediseră întotdeauna un dezastru. Erau neîndemînatice, stîngace, nepricepute. Acţionau, cum se spune, ca două mîini stîngi. De-a lungul celor şai-zece şi doi de ani de care avuseseră parte, scăpaseră pe jos nenumărate lucruri, de spart spărseseră şi mai multe, încurcaseră tot ce nu reuşiseră să scape sau să spargă şi mînjiseră tot ce Raşid scria. În general, erau oricum, numai folositoare nu. Dacă încerca să bată un cui în perete, unul din degete trebuia să se găsească întotdeauna în drum, iar Raşid era cam plîngăcios cînd venea vorba de durere. Aşa că ori de cîte ori se oferea să-i dea Sorayei o mîină de ajutor, aceasta îl îndemna – nu foarte amabilă – să fie drăguţ şi să-şi ţină mîinile acasă.

Pe de altă parte, Luka îşi amintea de vremea cînd mîinile tatălui său se treziseră cu adevărat la viaţă.

Chiar aşa se întîmplase. Pe cînd Luka nu avea decît cîţiva anişori, mîinile tatălui său dobîndiseră vieţi şi chiar minţi independente. Căpătaseră pînă şi nume – Nimeni (mîina dreaptă) şi Nerozie (mîina stîngă) – şi erau cam tot timpul ascultătoare, făcînd tot ce le punea Raşid să facă – de exemplu, gesticulau prin aer cînd el voia să demonstreze ceva (căci îi plăcea să vorbească mult) sau îi puneau mîncare în gură la intervale regulate (căci îi plăcea să mănînce mult). Erau chiar dispuse să-i cureţe lui Raşid partea